

OUTPUT VAN PARTICIPATIE FASE 2

Ten behoeve van de Omgevingsvisie Texel 2050

In de bij dit visie-deel bijgevoegde BIJLAGE 6 is het verslag terug te vinden van de fysieke en online resultaten van participatieronde 2. Aanvullend zijn vervolgens nog gesprekken gevoerd met:

1. Zorg en wonen,
2. Jonge agrarische ondernemers,
3. Young professionals,
4. TOP ondernemers.

1. Met zorg & wonen op 17 augustus 2023

Bij het platform (coöperatie) Kerngezondtexel zijn 33 partijen aangesloten. Zijn professionals (apotheker t/m rekenmaatje). Er is een uitvoeringsprogramma gezondheid. Katrijn is voorzitter van de coöperatie. Begonnen als coalitie positieve gezondheid. Drie thuiszorgteams en drie verzorgingshuizen, uitleenwinkel en 3 lokale organisaties.

Gemeente werkt aan woon(zorg)visie en Omgevingsvisie. Woningmarkt onderzoek start. Ook doelgroepen duidelijk hebben.

Vergrijzing is al sterk maar wordt nog groter. Ministerieel is bepaald dat er geen verzorgingshuizen bij komen. Reguliere zorg bewoners is al hand vol.

Schuttershoek is mooi concept: geen 24 uren zorg maar wel lichte tot matige zorgvraag die samen wonen. Verpleegkundige hulp is beschikbaar op afroep. Moeten het als Texelaars veel zelf gaan doen. Hoe wil je opgroeien,, hoe wil je oud worden?

Gezondheid 2030: 3 programmalijnen. Meedoen, naar elkaar omkijken. Gezondheid in de breedte. Tweede lijn gericht op de professionals. Derde actielijn is het netwerk van verenigingen die niet direct met zorg (lijken) hebben te maken. Is samenlevingsopdracht.

Dromen:

Christine. Zowel mensen binnen de organisaties is bewust van een gezamenlijke opdracht, zodat iedereen snapt wat de bedoeling is bij het creëren van buurten. Dat mensen elkaar kennen, tegenkomt en in gesprek gaan. Hulp vragen. Elkaar helpen, weten waar gezellige dingen met elkaar te doen.

Karlijn: de ambitie is ook van de coöperatie door in 2030 krachtige gemeenschappen en mensen helpen elkaar, vullen elkaar aan.

Onderliggend en eilandeigen (iedereen kent elkaar) is schaamte. Hulp nodig hebben of hulp voor willen zijn, geen drempel meer is. Plekken creëren waar je je zelf kunt zijn. Waar alles preventie is.

De beschikbare capaciteit voor zorg, weten de dat die minder is, daar de preventie (naar elkaar omkijken, gezin blijven) dat dit lukt. Geen schrijnenede situaties meer.

Bepaalde woonvormen kunnen helpen. Net als technologie in huis (personen alarmering o.a.).

Het werkt overal. In de Tuunen: behoudt van identiteit en het gevoel dat je je erbij hoort. Behoud van identiteit. Niet achtergesteld worden. Hoe privacy realiseren maar niet onttrekken aan het sociale leven. Gaat ook over onderwijs.

Geld is belangrijk. De Tuunen (Groene leefomgeving, privacy, identiteit) is meer dan gebouwen.

Extra ruimte is nodig. En geld voor preventie. Domein-overstijgend werken. Met de basisscholen en kinderopvang. Juist niet in hokjes denken.

De Wereldschool etc gaat ook meer in op de gemeenschapszin. Sociaal contact is er met de smartphone steeds minder. Hoe van een individualistische maatschappij naar een sociale?

OUTPUT VAN PARTICIPATIE FASE 2

Ten behoeve van de Omgevingsvisie Texel 2050

Hoe de huidige en nieuwe inrichting van de ruimte veranderen? Geen schuttingen maar groene erfovergangen. Is moeilijk vinger op te leggen. Vanuit een groep gelijkgestemden gaat dat gemakkelijker. Zoals bij de Tuunen. Eigenaarschap krijgen. Laten weten dat je samen een nieuwe wijk wilt bouwen. Grond beschikbaar stellen, regels maken en mensen hun gang laten gaan.

Knarrenhof is een gedachte die hierbij past. Louis Bolk instituut. Zorgkosten zijn lager.

2. Participatie Ronde 2 LTO Noord afdeling Texel) 13 okt. '23

DROMEN

De Texelse agrariërs:

- ✚ Gaan graag aan de slag, willen zelf aan het roer staan en zelf met oplossingen komen.
- ✚ Perspectief, meerjarig. Als Texelaar en dus met liefde voor het eiland.
- ✚ Naar maatwerk oplossingen, vanuit het typische landschap en de ondergrond (bodem) waar ze hun activiteiten hebben.
- ✚ De terrein beherende organisaties (Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer) betrekken in de contouren en randvoorwaarden van een toekomstbestendige landbouw.
- ✚ Aan de slag met natuurbeheer maar tegen een redelijke vergoeding.
- ✚ Inzet voor de noodzakelijke maatregelen zoals opslag en infiltratie van zoet water, beperking uitstoot broeikasgassen, verduurzaming van gebouwen en bedrijfsmiddelen, gewaskeuze, vergroten biodiversiteit op en rond de percelen.
- ✚ Ruimte in de regelgeving nodig om ook gastheer- en gastvrouw te kunnen zijn, om het verhaal van het landschap van Texel en van de Texelse boeren te kunnen vertellen.
- ✚ Professioneel werken zoals gebeurde in de Stichting Agrarisch Texel en de overleggroep Landbouw Ondernemen en Natuurnetwerk Texel (LONT).
- ✚ Toewerken naar een netwerk organisatie ondersteund door een (coöperatieve?) Texelse Ontwikkelings- en financieringsmaatschappij die ook de grondbank onder haar hoede heeft en waar vraag en aanbod (van grond, gewas, eigendom, pacht en arbeid) bij elkaar komen.
- ✚ De koppeling maken naar inwoners door weer (zoals 30 jaar geleden het geval was) boerenlandmarkten te organiseren en jonge mensen te helpen een toekomst te zien in de agrarische sector.
- ✚ Met een overtuigend verhaal te komen over hun visie op toekomstbestendige landbouw op Texel, waar ook gemeente, provincie en HHNK zich achter kunnen scharen.
- ✚ Duidelijkheid in (met name lokale) regelgeving, bijvoorbeeld om te komen tot een sterke keten van Boerenwinkels en Boerenrustpunten.

Texelse agrariërs zijn:

- ✚ Vindingrijk en sociaaleconomisch verbonden met het eiland.
- ✚ Vaak al generaties lang woonachtig en werkzaam op dezelfde plek.
- ✚ Heel divers, qua grootte van het bedrijf tot aan type bedrijf. Maar ze werken vrijwel allemaal samen.

OUTPUT VAN PARTICIPATIE FASE 2

Ten behoeve van de Omgevingsvisie Texel 2050

3. Participatie Ronde 2 Young Professionals (19 oktober '23)

DROMEN

Texelse jongvolwassenen:

- ✚ Maken graag deel uit van een soort 'jongerenberaad' of 'denktank'; een groep jongvolwassenen tussen de 18-30 jaar die mee willen denken over de toekomst en concrete situaties (al dan niet als onderdeel van een participatie).
- ✚ Vinden meepraten moeilijk omdat dan vaak wordt verwacht dat je een politiek kant moet kiezen, terwijl ze graag de dialoog voeren (niet politiek geladen).
- ✚ Vinden het uitdaagrecht bijzonder, dat zo iets kan.
- ✚ Dromen over/zijn van mening:
- ✚ Diversiteit vergrotende of bevorderende activiteiten/locaties zou fijn zijn. Misschien kan het te realiseren. Thijssse huis hierin iets betekenen. Ook bij het volgende punt:
- ✚ Studerenden die op Texel wonen en elders studeren leuke gezellige studieplekken op Texel aanbieden, in café bijvoorbeeld (met goed internet).
- ✚ Jongeren gaan ook weg omdat zij (op hun leeftijd) vinden dat er te weinig te doen is. Maar het weggaan wordt ook als iets goeds gezien. Want daardoor is het weer fijn om terug te zijn.
- ✚ Hier kunnen studeren zou het mooiste zijn. Maar is niet realistisch voor alle studies.
- ✚ Op Texel kunnen (blijven) wonen zou heel fijn zijn. Ook voor de kinderen van de Young professionals.
- ✚ Doorstroming mag worden bevorderd, als 1-2 mensen in een grote of gezinswoning wonen dat dan voldoende kleinere alternatieven beschikbaar zijn. Maar ook woningen met goede zorg.
- ✚ Kleiner wonen is logisch, ook voor jongeren en jonge gezinnen.
- ✚ De zorg moet goed geregeld zijn. Minder mantelzorg graag.
- ✚ Zorg en toerisme bieden beperkt mogelijkheden voor carrière maken.
- ✚ Waardering voor natuur, zee en strand.
- ✚ Stimuleren dat carrière switches mogelijk zijn en gemaakt worden.
- ✚ De culturele sector is een bindende factor. Festivals zijn hierin cruciaal.
- ✚ Saamhorigheid cruciaal. Dus ook vrijwilliger worden.
- ✚ Op Texel heb je al veel kraampjes langs de weg met agrarische of eigen gemaakte producten.
- ✚ Zou fijn zijn als er voor universitair afgestudeerden meer functies beschikbaar zijn.
- ✚ Over verbreding economie:
 - Uitdagende werkgelegenheid zou fijn zijn. Waarin je jezelf kunt ontwikkelen.
 - Daartoe moet het onderwijs vernieuwend zijn. Juist omdat vele leerlingen niet (precies) weten wat ze willen.
 - Maatschappelijke stages: gemakkelijk kunnen meelopen en op vele plekken kijken wat je leuk vindt.
 - Bijdragen aan de Texelse samenleving belangrijk. Grens tussen vrijwilliger zijn en betaalde arbeid verrichten is te groot. Tussenjaar na examen op de OSG om bewust te worden van de mogelijkheden, ook voor de Texelse samenleving.
 - Overkanters werken veel in het toerisme en horeca. Vragen dus om woningen op Texel want dat zijn fysieke aanwezige beroepen en willen dus in de buurt wonen.
 - Nu diverse rijke ondernemers en veel arme Texelaars.
 - Lonen op Texel verhogen als extra incentive.
 - Meer eigen energie opwekking: zon, wind, zee. Daken van agrarische gebouwen gebruiken.
 - Meer Texelse producten ontwikkelen, zoals de Texelse pasta uit Texels graan.
 - Snellere en betere bereikbaarheid zou fijn zijn.
 - Hoger belasting van onroerend goed van overkanters en daar 'investeringspot' van maken.

OUTPUT VAN PARTICIPATIE FASE 2

Ten behoeve van de Omgevingsvisie Texel 2050

- Kleinschalige landbouw dat zich richt op inwoners en toeristen past bij Texel.

1.

Texelse Young Professionals:

- Willen graag meedenken vanuit hun privé en beroepsachtergrond.
- Zien graag een standje van de gemeente op festivals. Gemeente kan ook op social media vragen stellen.
- Willen voldoende woon- en baanmogelijkheden.
- Dragen graag bij aan succes op korte termijn: het laag hangend fruit plukken. Minder auto's nastreven is logisch. Goede balans tussen toeristen en inwoners belangrijk. De toerist hoeft de auto niet mee te nemen. Vervoer bagage en toeristen kan worden geregeld. In de toekomst met drones.
- Zien het als een stimulans om Texelse producten goedkoper te maken voor Texelaars (bijvoorbeeld in abonnement vorm).
- Hebben geen moeite met het feit dat het karakter van de TESO zou verschuiven naar een multi dienstverlener: exploitant van een brug naar het vaste land (zoals veel eilanden in Denemarken kennen) en van 'personen- en bagagevervoer'.

2.

Als moet worden gekozen: GOED WONEN EN LEVEN - altijd met 60-100% duidelijkheid.

- We richten ons op de mensen die hier al wonen. Vooral de beroepsbevolking die hier al woont. Zet 1/3 van de recreatiewoningen om naar woningen.
- Liever hoogbouw in de kernen (tot 4-5 hoog) dan meer uitbreiding in het buitengebied.
- Een dorp erbij bij 't Horntje is ok, maar ook groei in kernen door de hoogte in te gaan.
- 50/50 over verdichten in de dorpen versus ook groen in de dorpen en dus uitbreiden dorpen.
- Zijn voor mix van doelgroepen in nieuwe projecten.
- De eerste lijn zoeklocaties concentreren (100%).
- Voorzieningen concentreren op 1 plek. Wel supermarkt in elk dorp (100%).
- Texel ontwikkelt zorgconcepten (100%).
- 50/50 over loslaten ruimtelijke verdeling oost-west of niet.

3.

Als moet worden gekozen: TOEKOMSTBESTENDIG ONDERNEMEN - met 80-100% duidelijkheid.

- 100% vraagt verbreding. We gaan meer klein dingen vanuit huis doen, gebruiken expertise voor het grotere goed.
- 80% voor Texelse lokale circulaire economie.
- 80% voor verbreden onderwijsaanbod. Maar je moet wel aan de overkant ervaring op doen.
- 80% voor inzet op kleinschalig en duurzaam toerisme. Wel iedereen welkom. Kwaliteitsslag nodig, geen schimmelhokken.
- 80% voor behoud en gebruik bestaande bedrijventerreinen. En bij nieuwe terreinen niet van die grote loods. Liever gaan voor opknappen en integreren.
- 100% voor behoud huidige aantal slaapplaatsen.

OUTPUT VAN PARTICIPATIE FASE 2

Ten behoeve van de Omgevingsvisie Texel 2050

4. Participatie Ronde 2 TOP ondernemers (7 november '23)

VOORAF

Texelse ondernemers:

- Willen graag vastleggen wanneer de Omgevingsvisie weer herzien wordt. Dan duurt het niet onnodig lang. Bijvoorbeeld naar een continu proces van om de 5 jaar aanpassen, zodat je de piketpalen kunt slaan en evaluatiemomenten kunt inbouwen.

DROMEN

Texelse ondernemers:

- Voorkomen moet worden dat Texel een bejaardeneiland wordt. Jongeren trekken weg, woningen zijn te duur geworden. Inzet nodig op jongere gezinnen die ook economisch en sociaal-maatschappelijk waarde toevoegen.
- Eigen identiteit van Texel koesteren. Niet meer natuur erbij. Het Texel gevoel overbrengen op de gast.
- Over verbreding economie: niet alleen inzetten op toerisme-horeca-landbouw.
- Strenger handhaven op gebruik woningen (waar 1 persoon is ingeschreven maar in de praktijk wonen).
- Wonen in appartementen en in agrarische gebouwen. Verschillende woonvormen zonder extra versterking in het buitengebied. Splitsing mogelijk maken en realiseren van groei-woningen.
- Bouwen voor de jeugd. Klein en betaalbaar. Ook de hoogte in. Inclusief kleinschalige energie opwekking op diverse plekken. Ook bij boeren toestaan (turbines tot 20 m).
- Gebruik van tweede woningen, recreatief opstallen en vakantiewoningen voor permanent wonen mits binding. Geen extra bouwmogelijkheid.
- Omdat energiecontracten in vermogensgroepen worden aangeboden, vraagt iedere ondernemer meer aan dan nodig, daardoor een tekort op papier maar niet in de werkelijkheid.
- Scholing aanpassen, praktijkonderwijs nodig o.a. voor bouw en techniek. Met de handen werken is wat deel jeugd wil. Bedrijven nodigen 12-plussers uit om enkele dagdelen in de week ervaring op te doen.
- NB op de OSG gebruikt 70% van de leerlingen drugs. Op de Skool wordt zelfs al gedeald. Handhaving nodig, ondernemers zijn ook ouders. Zero tolerance, streng zijn. Op de Skool al voorlichten over drugs!
- Wat moet je als jeugd ook tot je 16^e doen? Wat is er te doen? Daardoor al snel uit verveling bij de OSG en in Den Burg rondhangen en dealen en gebruiken. 'It takes a village to raise a child'.
- De schaalvergroting van bedrijven (bouw, landbouw, toerisme) leidt tot nog maar weinig Texelse grondeigendom. Diversiteit in agrarische bedrijven nodig.
- Zorg dat er geen woon-altijd woningen worden gerealiseerd; de doorstroming moet worden bevorderd. Ook mengen qua leeftijd, niet oudjes en jongeren apart.
- Dereguleren. Duidelijkheid in regels en koers. Snelheid in meedenken.
- Heel bijzonder dat de leerplicht-ambtenaar eist dat kinderen van Texelse ondernemers (waarvan groot deel in toerisme werken en dus niet in het hoogseizoen op vakantie kunnen) geen vakantiedagen in september mogen opnemen. Ondanks een Waddenregeling.
- De jeugd wil kunnen spelen en uitgedaagd worden.
- Het openbaar vervoer moet als systeem beter en leuker: dus fietsen veilig kunnen parkeren bij een opstappunt, in Den Helder ook naadloze aansluiting van boot-, bus- en treintijden. Bewaakte autostalling in Den Helder nodig.

4. Toekomstbestendig ondernemen

- Allen voor 'verbreden van de economische sectoren'.
- Bijna iedereen voor inzetten op regionale en (inter)nationale economie. Maar geen McDonalds.
- Iedereen voor 'verbreden van het onderwijsaanbod op Texel'.
- Drukke door toerisme: hier is het relatief rustig in vergelijking met Zandvoort. Logisch dat irritatie kan ontstaan over de auto- en fietsbewegingen. Toerisme kan niet kleinschalig meer, grond te duur.

OUTPUT VAN PARTICIPATIE FASE 2

Ten behoeve van de Omgevingsvisie Texel 2050

- ✚ Iedereen voor om de recreatieve slaapplekken (weer) te kunnen verplaatsen. Maximum moet blijven.
- ✚ Op bedrijventerreinen nu ook sportscholen, kringloop etc. maar die horen daar eigenlijk niet.
- ✚ Behoeft van bedrijventerreinen met woningen en bedrijfsverzamelgebouwen (ook voor startups). Dat laatste zou ook in agrarische bedrijfsgebouwen kunnen. NB. Snelstart was een Texelse onderneming.

5. Zelfvoorzienend eiland

- ✚ Inzetten op zachte kustverdediging (3), harde kustverdediging (1),
- ✚ Texel voorziet in de eigen energievraag (4), energie kopen in de regio (2),
- ✚ Texel werkt op innovatieve wijze energie op vanuit de zee (2), Texel zet in op bekende duurzame energiebronnen (4),
- ✚ Energie-coöperaties zijn in handen van inwoners (6),
- ✚ We kiezen voor 1 hele grote windturbine voor de kust (5), zonnevelden (1),
- ✚ Geen schaduwplekken faciliteren, is genoeg wind (50%).
- ✚ Meer regenwater vasthouden (5).

6. Waardevol buitengebied

- ✚ Landschap gebruiken om inkomsten te genereren (4),
- ✚ Voeden van Texel door kringlooplandbouw (3),
- ✚ Behoud landschappelijk erfgoed prioriteit (6),
- ✚ Hoogbouw tot 4-5 hoog is prima (5).

7. Duurzaam bereikbaar

- ✚ Inzetten op openbaar vervoer, deelauto's, fietsen en wandelen (4),
- ✚ Autogebruik blijft zoals het nu is (3), autovrij voor toeristen (1).
- ✚ Verruimen afvaarttijden (3),
- ✚ Capaciteit veerboot vergroten voor fietsers en wandelaars (3),
- ✚ De vaarverbinding tussen Den Helder en 't Horntje is voldoende (5).

8.

9. Goed wonen en leven

- ✚ We trekken meer mensen aan en bouwen er huizen bij (5),
- ✚ Er wordt een nieuw dorp gebouwd (3),
- ✚ We breiden uit in de randen van de dorpen (4),
- ✚ Geen hoogbouw op Texel (1, 3 lagen max),
- ✚ In alle dorpen 1^e lijns zorglocaties (4),
- ✚ Culturele en dagelijkse voorzieningen in elk dorp (6),
- ✚ Texel ontwikkelt zorgconcepten waar ouderen samenwonen (6),
- ✚ Vasthouden aan de ruimtelijke oost-west indeling (rust/levendigheid) (door 3 ingevuld).

Diversen

Waarom wordt de Brink in De Koog niet meer onderhouden? Is nu een rommeltje. Gaat ook om het handhaven van de kwaliteit (beeldkwaliteitsplan) en voorbeeldfunctie van dit project